

Sångpostillan - Fjärde söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2009-06-05
Senast uppdaterad 2021-04-18

Fjärde söndagen efter Trefaldighet

Att inte döma

Låt oss be om Guds hjälp att leva i förlåtelsen:
Tystnad.

Du nådens Gud, som kan döma och upprätta människor – låt oss leva i din kärlek, så att vi förlåter varandra så som du förlåtit oss. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Vill du höra Anne-Mette Pleijel Johnsson läsa? Klicka här...

Fjärde söndagen efter Trefaldighet vill hjälpa oss att klara av människor omkring oss som ramlat dit i någon synd, gjort bort sig eller burit sig dumt och illa åt! När Jesus undervisar om detta får han oss att tänka. Bjälke i mitt öga?!? Alla texterna ger recept på hur vi ska komma vidare med varandra.

Vi sjunger in dagens budskap med hjälp av psalmen 42. Lagg märke hur mycket kraftfullt innehåll där finns i några korta, kärva satser. Fyra personer anges ha arbetat med denna psalm: Kyrkoherde Basilius Förtsch från Thüringen började på den år 1609, notarien i Stockholm, Haquin Ausius, översatte den år 1641, kyrkoherden i Mora, Jakob Boëthius bearbetade den år 1694. Om honom berättas det att han hamnade i fängelse på grund av sin opposition mot enväldet. Säkert gav denna psalm honom tröst då. Psalmen bearbetades också av en okänd år 1819. Vi får sjunga psalmen på den mjuka, melodiska melodi, som man sjöng i Strassburg på mitten av femtonhundratalet.

Söndagens läsningar: 2 Sam 12:1-7, Rom 2:1-4, Matt 7:1-5, Psaltaren 62:2-9.

Predikans text: Matteus 7:1-5

Jesus sade: "Döm inte, så blir ni inte dömda. Ty med den dom som ni dömer med skall ni dömas, och med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er.

Varför ser du flisan i din broders öga, när du inte märker bjälken i ditt eget? Och hur kan du säga till din broder: Låt mig ta bort flisan ur ditt öga - du som har en bjälke i ditt öga? Hycklare, ta först bort bjälken ur ditt öga, så kan du se klart och ta bort flisan ur din broders."

Vi läser psalm 42:1: Se, Jesus är ett tröstrikt namn och i all nöd vår säkra hamn. Vi genom Jesus får Guds nåd och finner på det bästa råd.

Det handlar i denna söndags texter om hur vi ska klara av människor omkring oss som ramlat dit i någon synd, gjort bort sig och burit sig dumt åt. Ska vi fria eller fälla? Och folk bär sig ju illa åt! Så länge det händer långt ifrån oss klarar vi av att höra det. När det händer alldeles i vår närhet, när det händer i kyrkan, i församlingen, i den kristna gemenskapen, då kan det bli upprörda känslor. Det blir stormar både i vattenglas och i församlingshem.

Jesus säger aldrig att en kristen gemenskap kommer att bli problemfri. Där kommer att finnas spänningar, missförstånd och

syndafall. Hur ska en kristen då förhålla sig till en medkristen, en broder eller syster i Kristus, som har syndat? Det första Jesus lär oss idag är: Döm inte!

Det ordet av Jesus har ofta blivit missförstått. Jesus talar här om hur vi ska förhålla oss till varandra i vardagslivets trassligheter. Han talar inte om samhällets domstolar. Han säger inte att det är fel att läsa juridik och utbilda sig till domare och advokat. Vi behöver lagar och vi behöver domstolar, som hjälper oss att hålla samman i samhället och leva rätt med varandra.

Ordet Döm inte kan inte heller syfta på att vi ska vara okritiska mot varandra och blunda för det som är falskt och fel. Om man läser i Bergspredikan, ser vi ju hur Jesus vill uppöva vår förmåga att ha ett sunt omdöme och att vara kritiska, så att vi inte går på vad som helst. Jesus avskaffar inte samhällets lagar och han förbjuder oss inte vara kritiska. Vad vill han då varna oss för?

Jo, detta: Döm inte, det betyder: Fördöm inte. Sätt dig inte själv på domarsätet, där du sitter och dömer och bedömer och fördömer och alla. På domarsätet skall Gud sitta. Att fälla domar över en medmänniska är att sätta sig i Guds ställe. Ingen människa kan överta en annan människas ställe. Vi kan inte läsa i hennes tankar och utröna vad som finns i hennes innersta. Människan är inte Gud. Att spela domare är att gripa in i Guds arbete och föregripa den stora räkenskapsens dag. Döm inte, det betyder: fördöm inte.

Lägg märke till hur Jesus sätter oss smådomare på plats när han påminner oss om att det finns en större domare över oss. Och säger att vi själva få bestämma den metod med vilken Gud ska döma oss. Med den dom som ni dömer med skall ni dömas, och med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er. Om du registrerar din nästas fel, så skall Gud registrera dina. Om du fördömer din nästa ska Gud fördöma dig. Om din måttstock har varit att få ut millimeterrättvisa i en konflikt, skall Gud ta fram den måttstocken på domens dag.

Men vad gör vi när upprörda känslor stormar både i oss och omkring oss? Psalm 42:1 i vår psalmbok ger oss rådet att ta in Jesus i problemen. Vi behöver söka oss in i hamnen, när det stormar. Hamnen heter Jesus. Se, Jesus är ett tröstrikt namn och i all nöd vår säkra hamn. Med andra ord: När det stormar och bråkar omkring oss, behöver vi söka oss in i Jesu närhet. Börja tala med honom om nöden och problemen, som människor omkring oss ställt till med och tala med honom om alla våra egna dumma reaktioner. Där i Jesu närhet kan det hända något. Vi möter honom, som är fylld av både nåd och sanning. Vi genom Jesus får Guds nåd och finner på det bästa råd.

Först och främst får vi själva Guds nåd för vår egen synd. Förlåt mig min synd! Och du bestämmer faktiskt hur mycket förlåtelse du får. Förlåt oss våra skulder SÅSOM OCK VI FÖRLÅTIT DEM OSS SKYLDIGA ÄRO. Så mycket förlåtelse kan vi själva få.

Och sedan får vi det bästa råd: vi får stiga ned från domarsätet. Han uppmanar oss att ta itu med det som gått snett utifrån erfarenheten av att vara den som själv behöver mycken nåd och barmhärtighet. Därför överlåter jag domen till Gud.

Det finns en fin definition av att förlåta andra som lyder så här: "Jag överlåter min rätt att anklaga till Gud". Jag kan ha rätt i allt jag säger om den andre. Jag kan ha fel också. Men jag överlåter min rätt att anklaga till Gud.

Vi ber nu om detta, när vi hamnat i den hamn som heter Jesus.

Och vi sjunger psalm 42 vers 1: Se, Jesus är ett tröstrikt namn och i all nöd vår säkra hamn. Vi genom Jesus får Guds nåd och finner på det bästa råd. Vi läser psalm 42:2: Guds ende Son, o Jesus huld, förlåt oss all vår synd och skuld.

Vår nöd du ser och hjälpa kan, du som är både Gud och man. Jag stiger ned från domarsätet. Jag ställer mig bredvid min broder eller syster och där lär Jesus mig att säga: Förlåt OSS! Lägg märke till OSS. Vi tar in vår broder och syster som vi retar oss på in i detta OSS. Att min broder eller syster är så besvärlig, beror kanske på att jag så lite försökt förstå henne, så lite bitt för henne. Jag har bara låst henne med anklagelser.

Jesus ställer en fråga till oss: Varför ser du flisan i din broders öga, när du inte märker bjälken i ditt eget? Vi förstår vad Jesus vill säga. Och vi ser hans humor i detta. Vi ser alla småfelen hos varandra. Vi lägger märke till om någon gjort något dumt. Och vi registrerar det. Men våra egna fel ser vi inte.

Vi ser inte bara småfelen hos de andra. Vi ser storfelen. Och därför har vi svårt att hålla med Jesus här. För Jesus påstår ju faktiskt att det är du och jag som har de största felen.

I alla konflikter du själv varit med om, är det ju så att de andra hade de största felen. Eller hur? Du såg bjälken i deras öga. En stor, tung, förfärlig timmerstock. Men du själv var ju inte alldeles felfri. Lite grann fanns ju där också. Småflis!

Men Jesus frågar: Varför …

Varför registrerar du så lätt din nästas fel? Och analyserar dem på therepen. Jesus vill, att du ska fundera på den frågan.

Du kan inte klara av din broders och systers småflis, så länge du är fullständigt okunnig om din egen bjälke. Ty när du föraktar och ser ned på honom, kan du aldrig hjälpa honom. Bjälken i ditt eget öga gör dig alldeles blind,

Fråga dig själv så här: Vem samarbetar jag med, när jag föraktar och ser ned på någon? Naturligtvis med djävulen. Han sitter där nere och vill dra mig neråt. Han vill få dig att komma ovanifrån, så att du får makt över den andre. Och får den andre att känna sig dum och underlägsen. Men du hjälper honom aldrig.

Kan du se hur denna oförmåga att se din egen synd, är din stora nöd. Den nöden hade också Konung David. Vi läste om det i G texten från 2 Samuelsboken 12:1-7.

Han såg inte sin egen synd.

Men han hade syndat mot nionde budet och fått begärelse till sin nästas hustru.

Han hade syndat mot sjunde budet och stulit Batseba från hennes man.

Han hade syndat mot sjätte budet och begått äktenskapsbrott med henne.

Han hade syndat mot femte budet och låtit dräpa Uria, Batsebas man.

David såg inte och insåg inte att han hade syndat grovt. Inte förrän Herren sände en profet till honom och sagt: Du är den mannen …

Herren behöver sända profeter till oss, som hjälper oss att höra Herrens eget ord. Varför är du så upptagen av din nästas fel? Detta är din nöd, säger vår psalm 42:2. Jesus ser den. Men han kan också hjälpa dig med den. Han kan det, ty han är sann Gud med himmelsk klarsyn och han är sann människa, som vet vad det vill säga att leva här på jorden. Låt oss be om det när vi sjunger vers 2: Guds ende Son, o Jesus huld förlåt oss all vår synd och skuld. Vår nöd du ser och hjälpa kan, du som är både Gud och man. Vi läser Psalm 42:3: Av dig är all rättfärdighet, av dig all frid och salighet.

Den som till dig har satt sin tröst,

han blir ifrån allt ont förlöst. ”Allt jag behöver det har jag i Jesus” sjunger vi i en sång. All rättfärdighet, all frid, all salighet, står det i psalm 42. All, står det, det svämmas över i det ordet. Jag har kommit för att ni skall ha liv och liv i överflöd, säger Jesus (Joh 10:10).

Problemet med oss är att det kanske inte finns plats i oss för detta överflödande liv. Där är upptaget. Av vad då: Jo, av en stor, tung timmerstock. Bjälke kallar Jesus det.

Hur ska jag få bort bjälken? Det jag inte klarar av och det människor omkring mig inte klarar av, det klarar Jesus av. Den som till dig har satt sin tröst, han blir ifrån allt ont förlöst. Jesus kan förlösa mig från den onda bjälken.

Och jag behöver verkligen den förlösningen. För min egen skull. Jag går vilse i livet om mina ögon är blinda. Jag behöver det för min nästas skull. Ty om min broder eller syster har fått en flisa i ögat, så vore det kärlekslöst att bara stå där och stirra på det. En flisa i ögat är både smärtsamt och farligt. Jag måste göra något åt det.

Men jag är fullständigt oduglig till det, om jag har en bjälke i mitt eget öga. När Jesus får ta hand om mig och bjälken kommit bort kan jag se klart. Jag kan nalkas min broder som en broder. Jag får förmana honom så som den som själv behöver mycken barmhärtighet. Jag får visa på honom, som kan förlåta och upprätta och läka. Jag får Jesu ömhet i min blick, i mina händer, i min mun, i det jag säger. Jag kan tala om honom som har all frid och all rättfärdighet och all salighet.

Vi sjunger om honom nu: Av dig är all rättfärdighet, av dig all frid och salighet. Den som till dig har satt sin tröst, han blir ifrån allt ont förlöst. Vi läser psalm 42 vers 4: Dig vare pris för livets ord, för dopets bad och nådens bord!

Din frid oss här i tiden giv

och efter döden evigt liv. När man upptäckt det här med ögonbjälkar, kan man börja hitta många. Alla dessa bjälkar gör att man inte ser klart. Bjälkarna kan ha olika namn: det kan vara oförsonlighet, likgiltighet, feghet, otro, självupptagenhet och självbelåtenhet, självtilräcklighet och egenrättfärdighet. Det kan bli en hel hög som Jesus måste plocka ut. Men vad gör Jesus med dessa bjälkar?

Petrus berättar att Jesus använder levande stenar i ett andligt husbygge. Numera använder han också bjälkar. Precis som man förr byggde stavkyrkor, får vi nu bygga bjälkkyrkor.

Bjälkkyrkor står där som vittnesbörd om vad Herren fått göra med trångsynta, närsynta och ögonbjälkskadade syndare. Jo, dessa utrensade bjälkar har en oerhörd bärkraft när en levande kyrka skall byggas i en ny tid. När vi kommer in i den kyrkan förnimmar vi en atmosfär av försoning, kärlek, helande, glädje, beroende. Ingen ser på oss med bjälkögon för att hitta fel på oss. Bjälkarna borta från ögonen.

Men vad nu då? När jag ser in i dina ögon upptäcker jag ändå några bjälkar. Jag frågar: Dina ögon är fyllda av glädje. Vad har det för att få den glädjen och det ljuset?

Nu ser jag närmare och upptäcker att där finns två bjälkar. En lodrät och en vågrät. Det är korsets befriande kärlek som jag ser i

Låt oss sätta igång att bygga bjälkkyrkor. Ritningen finns i livets ord. Byggmaterialet som håller ihop bjälkarna heter dopets bad

och nådens bord! Där får vi hämta frid både för vår vardag och vår himmelfärd.

Vi sjunger psalm 42 vers 4: Dig vare pris för livets ord, för dopets bad och nådens bord! Din frid oss här i tiden giv och efter döden evigt liv. Du ordbrukare! Vad har den helige Ande sagt till dig idag?

Hur har han

tröstat? lärt? förmanat? varnat dig?

Stanna till, tänk till, be! I bibelskolans skattkammare! dagens kollektbön bad vi: hjälp att leva i förlåtelsen.

I Nyfikenhetsvandring nr 58 hittar du mycken hjälp.